

Podle jakého klíče srovnáváme podporu kojení v porodnicích

Dvě malá upozornění na úvod ☺

1. Jakkoliv jsou pro nás čísla při porovnávání porodnic skvělým pomocníkem, nemohou dle našeho názoru dostatečně vystihnout poměry v dané porodnici, *pro doplnění kontextu vždy vřele doporučujeme číst i komentáře*, které mnohé z respondentek připojily k našemu dotazníku. Komentáře najdete u jednotlivých porodnic na internetové stránce www.sestinedelky.cz/pruzkum-o-kojeni/.
2. Metod, podle kterých můžeme dle našeho dotazníku srovnávat porodnice, je hodně. Je jen přirozené, že každý z nás by přiřadil jednotlivým otázkám jinou váhu. Pokud Vám náš způsob vyhodnocení nesedí, hrubá data každé z porodnic zveřejňujeme u každé z nich, můžete si vytvořit alternativní žebříček ☺

Po dlouhém zvažování jsme se rozhodly, že náš žebříček se bude (stejně jako dotazník) inspirovat 10 kroky k úspěšnému kojení UNICEF a Světové zdravotnické organizace. Všechny kroky jsou si přitom rovnocenné a mají být naplněny kumulativně. Pokud jeden z nich chybí, kojení nemusí být úspěšné.

Zajímá nás tedy, *do jaké míry ta která porodnice ve vztahu k respondentkám nenaplnila (resp. naplnila) jednotlivé kroky*. Aneb jestli ženám porodnice pomohla zahájit kojení tak, aby mohly kojit po dobu, jakou samy budou chtít, či naopak porodnice svými pravidly, zaběhanými postupy či přístupem personálu kojení zkomplikovala.

Otázky z dotazníku jsme přiřadily k jednotlivým krokům. Pokud se jednoho kroku týká více otázek, přiřkládáme jim stejnou váhu. Samostatnou podskupinou jsme pak udělaly otázku „Dokázal Vám personál pomoci s kojením?“, protože nám tak pomůže oddělit zrna od plev ☺

Hodnocení každé porodnice je tedy aritmetickým průměrem těchto sedmi hodnot:

A. 4. krok – Bonding

=

4. Byla jste hned po porodu s miminkem v kontaktu kůže na kůži a pokračoval tento kontakt nepřerušovaně alespoň hodinu?
(počet odpovědí „ne“ - v procentech)

B. 5. krok – Ukázat matkám, jak kojit a udržovat laktaci

= aritmetický průměr těchto pěti hodnot:

23. Dostala jste od personálu informace, kam se po porodu můžete obrátit o pomoc s kojením?

šestinedělky

(počet odpovědí „ne“ - v procentech)

3. Přišel k Vám někdo z personálu nejpozději 6 hodin po porodu, aby Vám poskytl informace o kojení a nabídl Vám pomoc s kojením?

(počet odpovědí „ne“ - v procentech)

5. Dostala jste informace o tom, jak vypadá správná poloha a správné přísátí miminka?

(počet odpovědí „ne“ - v procentech)

6. Ukázal Vám personál, jak během kojení poznáte, zda miminko skutečně pije mléko z prsa?

(počet odpovědí „ne“ - v procentech)

13. Byla jste personálem informovaná o důležitosti kontaktu kůže na kůži s miminkem během pobytu v nemocnici?

(počet odpovědí „ne“ - v procentech)

C. 6. krok – Nepodávat bez indikace lékařem nic než mateřské mléko

= aritmetický průměr těchto pěti hodnot:

8. Bylo Vaše miminko dokrmované umělým mlékem?

(počet odpovědí „ano“ - v procentech)

9. Bylo Vaše miminko dokrmované umělým mlékem bez Vašeho informovaného souhlasu?

(počet odpovědí „ano“ - v procentech)

10. Stalo se, že Vaše miminko bylo dokrmované umělým mlékem a Vy jste se o tom dozvěděla až poté, co bylo dokrmované?

(počet odpovědí „ano“ - v procentech)

11. Pokud bylo dítě dokrmované, byl Vám osvětlen důvod, proč se tak stalo?

(počet odpovědí „ne“ - v procentech, přičemž za 100 % se považuje součet odpovědí „ano“ a „ne“ -> započítávat do 100 % i děti, které nebyly dokrmované, by zkreslilo výsledek)

12. Byl na Vás vyvíjen nátlak, abyste miminko dokrmovala?

(počet odpovědí „ano“ - vyjádřeno v procentech)

D. 7. krok – rooming-in aneb 24 hodin spolu

= aritmetický průměr těchto čtyř hodnot:

14. Považoval personál za samozřejmé, že jste s miminkem v jedné posteli?

(počet odpovědí „ne“ - vyjádřeno v procentech)

šestinedělky

15. *Byla jste na pokoji s miminkem neustále v režimu rooming-in už od příchodu z porodního sálu?*

(počet odpovědí „ne“ - vyjádřeno v procentech)

16. *Odnesl personál miminko během Vašeho pobytu, aniž byste o tom věděla?*

(počet odpovědí „ano“ - vyjádřeno v procentech)

17. *Bylo s Vámi miminko na pokoji i během všech nocí, které jste strávila v porodnici?*

(počet odpovědí „ne“ - vyjádřeno v procentech)

E. 8. krok – kojení podle potřeb dítěte

= aritmetický průměr těchto dvou hodnot:

18. *Dostala jste od personálu informaci, že miminko máte kojit bez omezování délky kojení tak často, jak miminko nebo Vy chcete?*

(počet odpovědí „ne“ - vyjádřeno v procentech)

19. *Dostala jste od kohokoliv z personálu informaci, že máte kojit podle určitého časového rozvrhu nebo že máte kojit jen určitý počet minut?*

(počet odpovědí „ano“ - vyjádřeno v procentech)

F. 9. krok – zákaz podávat kojeným dětem dudlíky, šidítka

= aritmetický průměr těchto tří hodnot:

20. *Dostala jste od personálu nemocnice návrh na použití dudlíku nebo byl Vašemu miminku podán bez Vašeho souhlasu?*

(počet odpovědí „ano“ - v procentech)

21. *Bylo dítě krmeno z lahvičky?*

(počet odpovědí „ano“ - v procentech)

22. *Pokud bylo Vaše dítě dokrmované, ukázal Vám personál, jak to dělat bez lahvičky a naučil Vás, jak tento způsob efektivně používat?*

(počet odpovědí „ne“ - v procentech, přičemž za 100 % se považuje součet odpovědí „ano“ a „ne“ -> započítávat do 100 % i děti, které nebyly dokrmované, by zkreslilo výsledek)

G. otázka Dokázal Vám personál pomoci s kojením? (počet odpovědí „ne“ – v procentech)

Ideálním výsledkem je 0, což by znamenalo, že porodnice v případě všech respondentek naplnila 10 kroků k úspěšnému kojení. Nicméně takového výsledku se v realitě nepodařilo dosáhnout. **Čím nižší výsledná hodnota, tím lepší výsledek.** Vysoká čísla (nejvyšší možné je 100) naznačují, že porodnice kojení neodokáže efektivně podpořit.

šestinedělky

Příklad – Thomayerova nemocnice a Fakultní nemocnice v Motole (obě porodnice mají certifikát Baby-friendly Hospital):

U obou porodnic se nasbíral reprezentativní počet odpovědí (n).

Thomayerova nemocnice (n=80)

$$A = 68,7$$

$$B = (31,2 + 32,5 + 15 + 52,5 + 81,2) / 5 = 39,4$$

$$C = (38,7 + 14 + 13,6 + 2,8 + 15,7) / 5 = 14$$

$$D = (38,7 + 47,5 + 2,5 + 43,7) / 4 = 33,3$$

$$E = (68,5 + 63) / 2 = 60,6$$

$$F = (13,7 + 8,7 + 6,4) / 3 = 9,6$$

$$G = 30,3$$

$$(A + B + C + D + E + F + G) / 7 = \mathbf{36,5}$$

Fakultní nemocnice v Motole (n=116)

$$A = 84,4$$

$$B = (68,9 + 52,5 + 31,8 + 56,8 + 91,3) / 5 = 53,9$$

$$C = (54,3 + 12,9 + 12 + 16,3 + 19,8) / 5 = 23$$

$$D = (80 + 76,7 + 8,6 + 73) / 4 = 59,5$$

$$E = (80 + 82,7) / 2 = 81,2$$

$$F = (16,3 + 25 + 12,6) / 3 = 53,9$$

$$G = 40,2$$

$$(A + B + C + D + E + F + G) / 7 = \mathbf{56,5}$$

Závěr: Thomayerova nemocnice podle respondentek podpořila zahájení kojení výrazně lépe (resp. ve větší míře naplňovala 10 kroků k úspěšnému kojení) než Fakultní nemocnice v Motole, a to nejen souhnně, ale i při porovnání jednotlivých kroků mezi sebou.